

Въ друго писмо на сжщата община, отъ 3 юний 1863 г. (вж. № 1208 въ Етногр. музей въ София), до Стефана Захариевъ, се говори за изострената борба въ Неврокопъ между населението и гъркоманитѣ. Ето извадки отъ това писмо:

Тія дена ны дойде едно писмо отъ Рыла Монастырь за до нашиа духовныкъ Г-на Христофора¹⁾, въ което му писуватъ да стане веднага да си иде, казватъ му, защо были писали нашите гонители до владиката едно писмо и различно го клеветилѣ и владиката като гонитель на просвъщеніето ны, веднага писува до мрѣа да пратятъ нарочно човекъ да го дигнатъ. ѣ така да ѣгасатъ сичките ни по(д)крѣпленіа народны. 'Еще защо да чете вѣстници и писма духовника, ѣ разбужда народа; думатъ защо негово соученикъ да ѣчи децата и песны султанови да пее; та се отеглиха от *ἐλγυσκο* то *συχολίο* вредъ децата; ѡтъ завистъ чудатъ се какво ѡще да бѣснеятъ грековласити. Но народатъ като постоянствува на народность-та си, като ѣсетиха що дѣйствуватъ противници-ты, и като мислятъ да испадатъ духовника, та да нѣма кой да имъ по славянскій чете. . .

863 иуній 3 Неврокопъ (Следватъ подписи)
'Община бжлгарска.

18. — Пакъ тамъ. Българитѣ въ Неврокопъ се сложили по-рано съ свое училище, отколкото съ църква. Гъркоманитѣ държели старата църква за себе си. Презъ 1865 г. неврокопчани замислили да си съградятъ отдѣлна църква и почнали да събиратъ срѣдства. За това узнаваме отъ една бележка въ кондиката, която се пази въ Етнографския музей въ София.

Тая бележка гласи: „ . . . 1865 іануарій 6-й . . . събра ся въ Неврокопъ Българскы народъ за съграждане црѣква Въскръсеніе Христово и тука ся пише подареніе-то на всякой благочестивъ христіанинъ Българинъ“.

(Следватъ имената на дарителитѣ)

19. — Пакъ тамъ. Въ едно писмо отъ българската община въ Неврокопъ до Стефана Захариевъ въ Пазарджикъ,

¹⁾ Таксидиотъ, представитель на Рилския манастирь.